

Talousarvion täytäntöön- pano-ohje 2025

16.12.2024

Sisällys

1	Johdanto	2
2	Talousarvion käyttösuunnitelman laatiminen	2
3	Määrärahamuutokset	3
4	Käyttösuunnitelman strategiset tavoitteet	4
5	Sisäinen valvonta ja riskienhallinta	4
6	Talouden vuosikello 2025	4
7	Tilimerkinnät	7
8	Henkilöstö	7
9	Muuta talousarvion täytäntöönpanossa huomioitavaa	8

1 Johdanto

Kuntalain 110 §:n mukaan kunnan toiminnassa ja taloudessa on noudatettava talousarviota. Talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää valtuusto.

Valtuusto on 2.12.2024 § 83 hyväksynyt talous- ja toimintasuunnitelman vuosille 2025–2027. Talous- ja toimintasuunnitelman ensimmäisestä vuodesta käytetään nimitystä talousarviovuosi.

Talous- ja toimintasuunnitelmassa on hyväksytty strategiset ja taloudelliset tavoitteet sekä niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Käyttösuunnitelmissa kaupunginhallitus, lautakunnat ja johtokunnat voivat tarkentaa strategisia tavoitteita.

Kaupunginhallitus hyväksyy talousarvion täytäntöönpano-ohjeen, minkä jälkeen kaupunginhallitus, lautakunnat ja johtokunnat hyväksyvät talousarvioon perustuvat käyttösuunnitelmansa.

Talousarvion täytäntöönpano-ohjeen tarkoituksena on antaa konkreettisia ohjeita valtuuston hyväksymien määrärahojen täytäntöönpanosta ja seurannasta.

2 Talousarvion käyttösuunnitelman laatiminen

Käyttösuunnitelmilla toimielimet jakavat määrärahat ja tuloarviot toimintayksiköille (käyttötalousosa) ja projekteille/kohteille (investointiosa) sekä asettavat tarvittaessa samalla valtuuston määrittelemien tavoitteiden kanssa yhdenmukaiset, mutta tarkennetut tavoitteet toimintayksiköittäin (lautakuntatason tavoitteet).

Tilivelvolliset viranhaltijat voivat käyttösuunnitelmissa jakaa toimielimen vahvistamat määrärahat, tuloarviot ja tavoitteet edelleen pienempiin ja tarkempiin osiin.

Erityistä huomiota on kiinnitettävä käyttösuunnitelman sitovuustasoon ja toiminnallisten tavoitteiden määrittelyyn. Käyttösuunnitelmassa määritellään määrärahojen ja tuloarvioiden sitovuus lautakuntatasolle ja viranhaltijatasolle.

Investointiosan projektiryhmittäinen määräraha jaetaan kohteille.

Lautakunnan ja johtokunnan hyväksymän talousarvion käyttösuunnitelman tulee olla yhteneväinen kaupunginvaltuuston hyväksymän talousarvion kanssa. Mikäli

lautakunnan tai johtokunnan vahvistama käyttösuunnitelma on ristiriidassa valtuuston hyväksymän talousarvion kanssa tai muuten lainvastainen tai epätarkoituksenmukainen, on kaupunginhallituksella oikeus siirtää ratkaistavakseen lautakunnan tai johtokunnan tekemä käyttösuunnitelmapäätös.

Lautakuntien ja johtokuntien tulee käsitellä käyttösuunnitelmat 7.2.2025 mennessä. Käyttösuunnitelmat tulee laatia kaupungin uusille asiakirjapohjille, jotka on julkaistu marraskuussa 2024.

Käyttösuunnitelmien valmistelun koordinoinnista vastaavat talousjohtajan lisäksi talouspäälliköt:

elinvoima- ja konsernipalvelut: Pirjo Rönkkö

sivistys- ja hyvinvointitoimiala: Marja Marin

tekninen toimiala: Leena Miettinen

ympäristölautakunta: Tiina Laakso

3 Määrärahamuutokset

Talousarvion käyttösuunnitelmia laadittaessa toiminta tulee suhteuttaa annettuihin resursseihin siten, että määrärahat riittävät koko vuoden toimintaan. Ensisijaisesti on turvattava lakisääteiset velvoitteet ja otettava huomioon valtuuston hyväksymät talousarvion erityisperustelut.

Mikäli talousarviovuoden aikana havaitaan määrärahojen riittämättömyys, tulee toiminta sopeuttaa määrärahoihin ensisijaisesti toimintoja supistamalla tai tehostamalla sekä kohdentamalla resurssit uudelleen ensisijaisen tärkeisiin kohteisiin. Talousarvio antaa toimialoille huomattavan laajat valtuudet määrärahojen käytössä. Tämän takia lisämääräraha-anomuksiin suhtaudutaan pidättyväisesti.

Talousarvion muutosesitys on esitettävä toimielimelle viivytyksettä muutostarpeen ilmennettyä. Muutosesityksessä on selvitettävä muutoksen vaikutus strategiaan ja toiminnallisiin tavoitteisiin sekä tulo- ja menoarvioihin. Vastaavasti toiminnallisia tavoitteita koskevassa muutosesityksessä on selvitettävä muutoksen vaikutus määrärahoihin.

Talousarvioon tehtävät muutokset on esitettävä valtuustolle viivytyksettä muutostarpeen ilmennettyä talousarviovuoden aikana. Talousarviovuoden jälkeen muutoksia voidaan käsitellä vain poikkeustapauksissa.

4 Käyttösuunnitelman strategiset tavoitteet

Talous- ja toimintasuunnitelmassa esitetyt strategiset tavoitteet ovat valtuuston hyväksymiä tavoitteita, jotka sitovat toimielimiä valtuustoon nähden.

Lauta- ja johtokuntatason tavoitteet esitetään tarkemmin käyttösuunnitelmassa. Lauta- ja johtokuntatason tavoitteet voivat olla yhteneväiset talous- ja toimintasuunnitelmassa esitettyjen tavoitteiden kanssa.

Lauta- ja johtokuntatason tavoitteet hyväksyvät lauta- tai johtokunta ja niiden toteutumisesta raportoidaan ao. lauta- tai johtokunnalle. Lauta- ja johtokunnan talouden ja toiminnan toteumaraportti (osavuosikatsaus) laaditaan kaupunginhallitukselle ja –valtuustolle 30.6. tilanteesta.

5 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Lauta- ja johtokuntien on laadittava vuosittain sisäisen valvonnan suunnitelma. Suunnitelmassa esitetään sisäisen valvonnan valvontakohteet ko. vuodelle. Suunnitelma toimii raportoinnin pohjana. Lisätietoa suunnitelman laatimisesta ja raportoinnista löytyy Iisalmen kaupungin hyvän hallinto- ja johtamistavan sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeesta.

6 Talouden vuosikello 2025

Tilinpäätöksen 2024 aikataulu:

Tehtävä:	Määräaika:
Ostolaskut vuodelle 2024 (tilinpäätös)	31.1.2025
Myyntilaskut vuodelle 2024 (tilinpäätös)	31.1.2025
Jaksotukset, oikaisut, muistiot, tase-erittelyt kirjanpitoon	31.1.2025
Tilinpäätösarvio (KKTPA) Valtiokonttorille	25.1.2025
Liikelaitoksen tilinpäätösarvio (KLTPA)	25.1.2025

Tehtävä:	Määräaika:
Konserniyhteisöraportointi (TOLTA ja TOLTB) Valtiokonttorille	Raportoidaan aina ennen neljännesvuosiraporttia, jos muutoksia, muutoin ker- ran vuodessa 31.12. mennessä.
Poistot kirjanpidossa	14.2.2025
Tase-erittelyt ja liitetietotositteet	23.2.2025
Vesiliikelaitoksen tilinpäätös valmiina	14.2.2025
Kaupungin tilinpäätöksen luvut valmiina	14.2.2025
Lautakuntien ja johtokuntien tilinpäätökset valmiina	21.2.2025
Tilinpäätöksen käsittely kaupunginhallituksessa	31.3.2025
Tiedot Kuntatieto-palveluluokkaraportointiin	15.4.2025
Kuntatieto/neljännesvuosiraportti Q4 (KKNR, KLTR)	15.4.2025
Kuntakonsernin tilinpäätösraportointi (KKOTR)	15.4.2025
Kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen rahoituslaskelma (KKTR)	15.4.2025
Tilinpäätöstietoja täydentävät muut tiedot (KKYTT)	31.5.2025
Palveluluokkaraportointi (KKTPP), ope- tustoimen raportointi (TOTT)	31.5.2025
Tilinpäätöksen käsittely kaupunginvaltuustossa	26.5.2025

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan aikataulu 2025:

Tehtävä:	Määräaika/tilanteesta:
Lautakunnan ja johtokuntien sisäisen valvonnan suunnitelma 2025 valmiina	5.2.2025
Lautakunnan ja johtokunnan sisäisen valvonnan suunnitelman raportointi puolivuositain	30.6.2025 31.12.2025
Laskujen hyväksyjien ja asiataarkastajien määrääminen vuodelle 2025/viranhaltijapäätösten tekeminen	31.1.2025
Saatavien seurantaraportti kaupungin- hallitukselle 3 kk:n välein	31.3.2025 30.6.2025 30.9.2025 31.12.2025

Tehtävä:	Määräaika/tilanteesta:
Maksuvalmiusraportti kaupunginhallitukselle 3 kk:n välein	31.3.2025
	30.6.2025
	30.9.2025
	31.12.2025

Talousarvion 2025 toteumaraportointi:

Tehtävä:	Määräaika/tilanteesta:
Talousarvion 2025 toteumaraportti annetaan tiedoksi kaupunginhallitukselle neljännesvuosittain (tilanteesta 31.3 ja 30.9., osavuositarkastus tilanteesta 30.6). Toteumaraportti sisältää: kaupungin tuloslaskelman, talousarvion toteuman lautakunnittain ja kaupungin investointien toteumaraportin	31.3.2025 30.6.2025 30.9.2025
Talousarvio- ja suunnitelmatietojen raportointi Valtiokonttorille (KTAS)	15.1.2025
Kuntatieto/neljännesvuosiraportti Q1 (KKNR, KLTR)	30.4.2025
Kuntatieto/puolivuosisraportti Q2 ja tilinpäätösennuste (KKNR, KLTR, KTPE)	15.8.2025
Kuntatieto/neljännesvuosisraportti Q3 (KKNR, KLTR)	31.10.2025
Kaupungin osavuositarkastuksen laatiminen kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle. Lautakunnat ja johtokunnat käsittelevät oman osavuositarkastuksensa.	30.6.2025
Lauta- ja johtokuntien käyttösuunnitelman toteumaraportti kaksi kertaa vuodessa	30.6.2025 31.12.2025
Tilinpäätösennuste 2025	17.11.2025

Talousarvion 2026 ja taloussuunnitelman 2027–2028 laadinta:

Tehtävä:	Määräaika:
Talousarvion 2026 laadintaohje kaupunginhallituksessa	9.6.2025
Lautakuntien ja johtokuntien talousarvioesitykset valmiina	10.10.2025

Tehtävä:	Määräaika:
Tulo- ja kiinteistöveroprosenttien määrittäminen kaupunginvaltuustossa	10.11.2025
Talous- ja toimintasuunnitelma 2026–2028 kaupunginhallituksessa	17.11.2025
Talous- ja toimintasuunnitelma 2026–2028 kaupunginvaltuustossa	1.12.2025

7 Tilimerkinnät

Tilikartat löytyvät intrasta talouspalvelujen alta. Kaupungin kirjanpitoa ohjaa kirjanpitolainsäädäntö, joten annettua tilikooditusta tulee ehdottomasti noudattaa. Mikäli koodiluettelosta puuttuu tilikoodi, tulee lisäyksestä sopia elinvoima- ja konsernipalveluiden talouspäällikön kanssa.

8 Henkilöstö

Henkilöstöä koskevat tavoitteet ja toimenpiteet on esitetty valtuuston hyväksymässä talous- ja toimintasuunnitelmassa 2025–2027.

Henkilöstöä koskevien tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan osavuosikatsauksessa, tilinpäätöksessä ja henkilöstökertomuksessa.

Viran tai toimen vapautuessa on ennen tehtävän täyttämistä selvitettävä, onko tehtävät mahdollista hoitaa sisäisin järjestelyin. Mikäli selvityksen perusteella tehtävää ei voida hoitaa sisäisin järjestelyin, käsittelee kaupungin johtoryhmä asian ja kaupunginjohtaja päättää johtoryhmää kuultuaan täyttöluvan myöntämisestä. Eläkepoistumaa tulee hyödyntää henkilöstösuunnittelussa.

Toiminnan kannalta kriittisten virkojen ja tehtävien täyttämisessä voidaan käyttää päällekkäistä rekrytointia, mikäli tähän on tarvittavat määrärahat talousarviossa. Henkilöstön riittävästä perehdytyksestä tulee huolehtia suunnitelmallisesti.

Sijaisuudet hoidetaan ensisijaisesti työyksiköiden sisäisin järjestelyin. Määräaikaiselle palvelusuhteelle on oltava aina lainmukainen peruste, joka on merkittävä selkeästi työsopimukseen/ viranhoitomääräykseen.

Työt tulee suunnitella niin, ettei ylityötä synny. Pakolliset ylityöt annetaan pääsääntöisesti vapaana.

Vuosilomat pidetään KVTES:n pääsäännön mukaan, eli edellisen lomanmääräytymisvuoden lomat täytyy olla pidettynä seuraavan vuoden huhtikuun loppuun mennessä. Lisäksi vuosilomien myöntämisessä tulee noudattaa niistä annettuja ohjeita (Vuosilomien säästöön jättäminen (Kh §74/15.2.2010) ja vuosilomien antaminen eri vuoden aikoina (Kh §288/3.6.2013).

Palkkauksen määrittelyssä tulee noudattaa työnvaativuuden ja henkilökohtaisen työnsuorituksen arviointijärjestelmiä.

Toimivalta henkilöstöasioissa on määritelty hallintosäännössä.

9 Muuta talousarvion täytäntöönpanossa huomioitavaa

Toimialat ovat kukin omalta osaltaan velvollisia toimeenpanemaan toimielinten hyväksymät maksujen muutokset sekä mahdollisten uusien maksujen perinnän vuoden 2025 alusta alkaen. Kustannustason nousu tulee huomioida palveluiden hinnoittelussa. Hinnoittelun tulee olla kustannusvastaavaa.

Toimialojen on kannettava vastuuta tulojen laskuttamisesta ajallaan ja täysimääräisinä. Kuntatietoraportoinnin vuoksi edellisen kuukauden laskutukset tulee olla pääsääntöisesti laskutettuna seuraavan kuukauden 20. päivään mennessä. Valtionavustilitykset ja hankkeiden maksatushakemukset laaditaan välittömästi, kun peruste/määräaika tilityksiin on syntynyt/täytynyt. Mahdollisuus saada avustusten ennakkoita hyödynnetään.

Vuoden 2025 talousarvion perusteluissa on määritelty toiminnoissa tapahtuvat laajennukset ja supistukset. Mikäli toimintaa on tarve laajentaa oleellisesti tai aloittaa uusi toiminta, jota ei ole määritelty talousarviossa, tulee tähän olla ehdottomasti kaupunginhallituksen ja tarvittaessa kaupunginvaltuuston lupa.

Mikäli toimialat tarvitsevat toimintaansa uusia tiloja, käytetään ensisijaisesti kaupungin omistuksessa tai muuten hallinnassa olevia tiloja tilapalvelun osoittamalla tavalla. Ulkopuolelta tapahtuva uusien tilojen vuokraus tehdään aina teknisen toimialan/ tilahallinnon toimesta ja päätöksellä.

Kaupungin omaisuusvakuutukset hoitaa If Vahinkovakuutus Oyj Suomen sivuliike ja henkilövakuutusturvan LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiö. Vakuutusturva ja -ohjeistus sekä menettelytavat vahinkoasioissa löytyvät intrasta.